

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਅਖਤਿਆਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ - ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 427 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ।

(38) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਾਤਕ ਧੱਕਾ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਇਸ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੀ ਨਹਿਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਕਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਆਖਰਕਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਛੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਜੇ.
ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।
ਬਨਾਮ.

ਤੇਜ ਨਾਥ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1970 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 10

9 ਨਵੰਬਰ 1971 ਈ.

ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1958 ਦਾ XVIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2(viii), 2(xii) ਅਤੇ 2 (xxiv) — ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਿਯੋਗੀ—ਕੀ ਅਰੰਭਤਾ ਰੱਦ ਹੈ—ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫਾ—ਕੀ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ।

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਾਜਬ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬਰਾਬਰ ਅਵੇਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਪਰਸਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾਨੀ ਤੋਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 2(viii), 2(xii) ਅਤੇ 2(xxiv), ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਫਟ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਉਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸਲਈ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਿਜਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਰਭਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੋਹਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 18)

1971 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ 19 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ R. >A ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ: ਨਹੀਂ 1964-65 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 1967-68 ਦੇ ਜੀਟੀਏ ਨੰਬਰ 123 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ 1969-70 ਦਾ 4।

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1958 ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ?”

ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਡੀਐਨ ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਬੀਐਸ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਕੇ.ਸੂਦ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਡੀ ਕੇ ਐਮ ਅਹਾਜਨ, ਜੇ.- ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ 'ਸੀ' ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

ਦੇ ਘੋਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ?

(2) ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਪਰ ਸੈਟਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੋਪਰਸਨਰਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1964-65 ਹੈ। ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ 31 ਮਾਰਚ, 1964 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਨਾਥ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਹਨ-ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸਾਲ (1964-65) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਸੁੰਦਰ ਲਾਇ
ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪਤਨੀਆਂ

(name not Known
Had pre-deceased
her husband)

ਕਰਤਾਰੀ

ਗੁਲਾਬ ਦੇਵੀ

ਦੇਵੀ]

(ਬੇਅੱਲਾਦ) -----

Amar Nath

(ਪਤਨੀ ਸਤਭਾਮਾ)

ਮੈਂ ਆਈ
ਰਾਮ ਨਾਥ ਤੇਜ ਨਾਥ
(ਪਤਨੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ)

II

ਰਜਿੰਦਰ
ਕੁਮਾਰ

ਰਵੀਨਦਰ
ਕੁਮਾਰ

ਨਰੇਸ਼
ਕੁਮਾਰ

(4) ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ ਦੀ 1934 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ. ਕਰਤਾਰੀ ਦੇਵੀ ਬੇਅੱਲਾਦ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਪਤਨੀ- ਗੁਲਾਬ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਤੇਜ ਨਾਥ ਸਨ। ਰਾਮ ਨਾਥ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸਤਿਭਾਮਾ ਭਾਮਾ ਹੈ। ਤੇਜ ਨਾਥ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁੰਨੀਵੰਡ ਦਾ ਰਾਜ ਚਲਦਾ ਸੀ। ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਤਾਰੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ ਦੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਅੱਲਾਦ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਤੇਜ ਨਾਥ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰੀ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਛੱਡਣ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੇ 652 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ: -

- (1) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੱਤਿਆ ਭਾਮਾ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰਾਮ ਨਾਥ ਦੀ ਪਤਨੀ;
- (2) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਲਾਬ ਦੇਵੀ, ਉਸਦੀ ਮਾਂ;
- (3) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਤਾਰੀ ਦੇਵੀ, ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ;

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

- (4) ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ;
- (5) ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ; ਅਤੇ
- (6) ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ।

(5) ਇਸ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਵੈਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਤ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਕਾਰ ਸੀ। ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ। 65,000 ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ।

(6) ਮੁਲਾਂਕਣ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਵੈਧ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ-ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਡੀ.ਯੂ.ਯੂ

(7) ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਤੇਜ ਨਾਥ ਲਈ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ *ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ* (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ *ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਦੱਤ ਭਾਰਗਵ* (2), ਅਤੇ *ਏ. ਬਸਵੀਆ ਗੌਡਰ ਬਨਾਮ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ* (3) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(8) ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ, ਮਾਲ ਨੇ ਫਿਰ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਤੋਹਫਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ *ਰਘੁਬੰਚਮਣੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ* (4), *ਗੁਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਲੱਪਾ* (5), *ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ* (1) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।, *ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲਖਨਊ* (6), ਅਤੇ *ਸੁਬਾ, ਗੌਡਨ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮਾਚਾਰੀ* (7)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। - ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(10) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ, 'ਤੋਹਫੇ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(1) 34 ITR 719

(2) 45 ITR 387

(3) 49 ITR 817

(4) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸ ਸੀ. 776.

(5) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 510

(6) 79 ITR 598.

(7) ILR 45 ਮੈਡ. 449=AIR 1922 ਮੈਡ. 112.

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(xii) ਵਿੱਚ 'ਤੋਹਫਾ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

""ਤੋਹਫੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਸਵੈ-

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

(11) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ: -

- (1) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (2) ਤਬਾਦਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (3) ਤਬਾਦਲਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (4) ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(12) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(viii) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕੀਤੇ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"'ਡੋਨੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਤੋਹਫੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

(13) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(xxiv) 'ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"'ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਭਾਅ, ਸੰਚਾਲਨ, ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ, ਬੰਦੋਬਸਤ, ਸਪੁਰਦਗੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੋਰ ਵੱਖਰਾਪਣ ਅਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

- (a) ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ;
- (b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼, ਮੌਰਗੇਜ, ਚਾਰਜ, ਸਹੂਲਤ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ ਜਾਂ ਰਚਨਾ;
- (c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸੁਭਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;"

(14) ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਅਪੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਹੈ [ਸੈਕਸ਼ਨ 22(ਜੀ)]।

(15) ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਤੋਹਫਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਫਟ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਾਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ

ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਾਨੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਦਾਨੀ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਦਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(16) ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। "ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਜ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਧੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" (ਮੁੱਲਾ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਰਾ 212)। "ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਠੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਰੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਹਨ। (ਮੁੱਲਾ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਰਾ 213)। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਗੇਂਦ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਲਿਆਉਣ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। "ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਦਾ ਸਾਰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ। ਕਾਪਰਸਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਕਾਪਰਸਨਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਪਰਿਵਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਅਣਵੰਡਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਦਾ, ਉਸ ਖਾਸ ਮੈਂਬਰ ਦਾ, ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇੱਕ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲੀ ਰੁਚੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਬਟਵਾਰੇ 'ਤੇ ਹੀ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਸ਼ਬਦ 'ਅਣਵੰਡੇ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਵਿਆਜ' ਹੈ। (ਮੁੱਲਾ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੈਰਾ 216)। ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਨੇ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਕੋਲ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਭਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਫਟ ਇੰਟਰ ਵਿਵੇਂਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

(17) ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪਰਬੰਧਕ ਮੈਂਬਰ ਇਥਿਪਾਵਰਸ਼ੌਫ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ: -

"225. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਚੇਵਾਂ, ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ 'ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੱਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਫਰਜ਼, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਬਿਪਤਾ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਇਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਸੀ।"

(226) ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ 'ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ' ਲਈ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਇੱਕ ਐਕਟ ਇੰਟਰ ਵਿਵੇਂਸ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇਖੋ।

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

(253) (1) ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਣਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਬਾਰ ਜੋ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਕਾਪਰ ਸੇਨਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਵੇਖੋ।

(18) ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਾ ਗ੍ਰਾਫਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਚੱਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਾਪਰ ਸੈਨੇਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫੀ 2263 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਵੀ ਵਾਜਬ ਹੱਦ ਤੱਕ 3 ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਾਲੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, [ਦੇਖੋ *ਗੁਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮੱਲਪਾ* (5)]। ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ; ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬਰਾਬਰ ਅਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਗੁਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ* (5) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ : -

"ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਾਨ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵੇਈਜ਼ੇਡਜ਼ 'ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰ ਪੋਜ਼' ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਵਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।"

(19) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੱਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ।

(20) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂ, ਮੈਂ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਨ ਬਾਹਰ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(21) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ। ਦਾਨੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ

ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਕੀਤੇ, ਭਾਵ, ਭਰਾ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ, ਸਹਿਪਾਠ ਦੇ ਸੈਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸਮਾਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ 'ਬੇਅਦਬੀ' ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ" ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾਨੀ ਤੋਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਦ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਹ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਕੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਫਟ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਾਠ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪਰਸੀਨਰੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਵੀ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(22) ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜੇ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

(23) ਗੁਰੂਮਾ ਬਨਾਮ ਮਲੱਪਾ (5) ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।"

ਏ. ਪੇਰੁਮਾਲਕਲ ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਰੇਸਨ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ (8) ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(24) ਏ. ਬਸਵੀਆ ਗੌਡਰ ਬਨਾਮ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਹਫੇ 'ਤੇ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜਗਦੀਸ਼ਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ: -

"ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਨਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਜੋਂ ਦੋਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸ ਫਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫਾ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

The Commissioner of Gift Tax, Patiala v. Tej Nath (Mahajan, J.)

ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਆਜ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ।

ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫ਼ਾ

(8) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 569।

ਇਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਵੈਧ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਪਰਸਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਵੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਭਰਾ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਕਾਰ ਸਨ। ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।"

(25) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਹਫ਼ੇ 'ਤੇ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਗੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ : ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਗਿਫਟ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ। ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ, ਪੀ. ਜਗਨਮੋਹਨ ਰੈਡੀ ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਮ ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪੁੱਥੰਧਕ ਜਾਂ ਅਣਵੰਡੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਜਬ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ (ਦਾਨੀ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਵਾਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਚਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ , ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਸੰਚਾਲਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਉਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਦਾ *ਗਿਫਟ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਏਪੀ ਬਨਾਮ ਐਫ. ਹਨੂਮੰਥੱਪਾ* (10) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। *ਕੁਲਸੇਕਰਾਪੋਰੂਮਲ ਬਨਾਮ ਪਠਾਕੁਟੀ* (11), *ਮਦਰਾਸ 405* ਵਿੱਚ , ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਪਰਸਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਜਾਂ ਮੌਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰੀਵੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

(9) 66 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ., 255.

(10) 68 ITR 363

(11) ਏਆਈਆਰ 1961 ਸੈਡ. 405.

ਸੂਰਜ ਬੰਸੀ ਕੋਇਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਓ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ (12) ਵਿੱਚ ਕੌਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ *ਬਾਬਾ ਬਨਾਮ ਟਿੰਮਾ* (13) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ । ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਰਘੁਬੰਚਮਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ*

(4) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕਿ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(27) ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ' *ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਮਤ ਬਨਾਮ ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਡਰ* (14) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਸਲ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਦੋਖਿਆ: -

"ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ *ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ* (15), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(28) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, *ਅਮੁਲਿਆ ਰਤਨ ਸਿਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਤਾਰਿਣੀ ਨਾਥ ਡੇ* (16) ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

- (12) ILR 5 ਕੈਲ. 148.
- (13) ILR 7 ਮੈਡ. 357 (FB)
- (14) 11.LR 119 ਕੈਲ. 1123.
- (15) ਏਆਈਆਰ 1935 ਲਾਹ. 867
- (16) ILR 42 ਕੈਲ. 254.

ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ: -

"ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਟੱਲ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ, ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ? ਐਸਟੋਪਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(29) ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਕਲਿਆਣਸੁੰਦਰਮ ਬਨਾਮ < ਅਰੂਪਾ* (17) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਉਹ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। *ਸੁਥੇ ਗੈਂਡਨ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮਾਚਾਰੀ* (18) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਭੀਰਗੁ ਨਾਥ ਚੌਥੇ ਬਨਾਮ ਨਰਸਿੰਘ ਤਿਵਾੜੀ* (19) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

(30) ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ (*ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਮਤ* ਬਨਾਮ *ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਦਰ* (14)। ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ। ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਲਹਿਦਗੀ ਕਾਪਰਸਨਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਵੈਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੋ। ਉਹ ਬੀਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੂਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ *ਅਮੁਲਿਆ ਰਤਨ ਸਿਰਕਾਰ* ਬਨਾਮ *ਤਾਰਿਣੀ ਨਾਥ ਡੇ* (16) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਦਾਨ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ

- (17) ਏਆਈਆਰ 1927 ਪੀਸੀ 42.
 (18) ਏਆਈਆਰ 1922 ਮੈਡ. 112.
 (19) ILR 39 ਸਾਰੇ 61.

ਦੂਜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲੋਪੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ *ਹਨੂਮਾਨ ਕਾਮਤ ਦੇ ਕੇਸ* (14) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ *ਰਘੂਬੰਸਮਣੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਕੇਸ* (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(31) ਸਟਾਰ 2 ਕੇਸ ਵੈਨਿਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ, ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹਨ, *ਸ. ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ* ਬਨਾਮ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ, ਆਦਿ ਦੇ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ* (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਕੋਪਰਸਨਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਅਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗਿਫਟ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਭਾਵ, ਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ।

(32) ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਤੋਹਫ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜੇ ਸਹਿਭਾਗੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਓਬਿਟਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

(33) | 1 r ਅਗਲਾ; i ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਾ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲਖਨਊ (6) ਸੀ। ਟੈਨਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫਿਰ 'ਵਿਭਾਗ' ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਸੀ

ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਤੋਹਫ਼ਾ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਫਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

(34) ਬਾਬਾ ਬਨਾਮ ਟਿੱਮਾ (13) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ।" ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ, ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਨੀ ਕੋਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

(35) ਰੋਟਾਲਾ ਰੁੰਗਨਾਥਮ ਚੇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲੀਕਟ ਰਾਮਾਸਾਮੀ ਚੇਟੀ (20) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਯੰਗਰ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇਹ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੱਖ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦੂਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ - ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਚਾਲਨ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(36) ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੇਖਾ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਤਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੇਅਰਥ ਹੋਵੇਗੀ / ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਤਾ ਵੀ ਦਾਤ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਪੱਕਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਿੰਦੂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ

estoppel ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰਦੇਸੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਰਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(37) ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕਿ ਤੋਹਫਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ।

(38) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਚ.ਆਰ.ਐਸ. ਓਥੀ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(8) ਆਰ. ਟਰਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

4152 ILR—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.